

NARODNI DNEVNIK

Izaja vsak dan opoldne, izven nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20.—, inozemstvo Din 30.—

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.

TELEFON ŠTEV. 552.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

Rokopisi so ne vračajo. — Oglasi po tarifi.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.683.

Kako dolgo še?

Ko je pred vojno prišel katerikoli denarni zavod v plačilne težkoče, je bilo vedno takoj na dnevnem redu vprašanje krivcev in oblast se je vedno potrudila, da je bilo to vprašanje rešeno tako, kakor je javna morala zahtevala. Kdor je zakrivil polom denarnega zavoda, ta je pred vojno zelo dobro vedel, da ne uide roki pravice in tudi v tem je bil eden od vzrokov, da so bili pred vojno polomi denarnih zavodov redkost.

Danes je stvar drugačna. Po vojni smo doživeli že celo vrsto velikih polomov, nikdar pa se ni razpravljalo vprašanje krivcev do konca. Posledica tega je, da smo stalno v nevarnosti novih polomov in da je izpodkopana vera ljudstva v solidnost denarnih zavodov.

Tudi danes vidimo, da se skuša z vsemi sredstvi preprečiti razprava o krivcih nesreče pri Slavenski banki. Govori se o ozirih na vlagatelje, govori se o ozirih na možnost tihe likvidacije, govori se o ozirih na kredit naših denarnih zavodov in govori se še o vsem mogočem. Toda vse to govorjenje ni vredno niti počenega groša. Zakaj vlagatelji ne morejo izgubiti niti vinarja več, če padejo ozir na krivce. Ti so že svoje storili. Edino lahko vlagatelji še pridobijo, ker bi iz kazenske odgovornosti krivcev konkurzna masa samo narasla, ne se pa zmanjšala. In tudi za pogajanja za tiho likvidacijo banke je čisto vseeno, če so krivci nesreče na prostem ali pa pod ključem. Pogajanja se vendar vrše na čisto drugi bazi in nimajo z vprašanjem krivde nobene direktne zveze.

Pač pa je za ljudsko moralo važno, da se vprašanje krivcev ventilira. Kadar nastanejo milijenske izgube, mora biti vendar znano, kdo je te izgube kriv. Kakor ne lete nikomur pečena piščeta kar sama v usta, tako tudi ne leti denar sam iz banke, temveč le po naročilu. Ljudstvo je zato prepričano, da so krivci tu in njegova morala mora iti k vragu, če vidi, da se krivcev ne prime.

Pri tem treba opozoriti še na sledeče: Čisto gotovo mi danes ne bi doživeli nesreče pri Slavenski banki, če bi se že prej nastopilo proti krivcem prejšnjih nesreč tako, kakor bi bilo treba. Ampak ni se nastopilo, temveč pustilo se je, da še nadalje vihli strankarstvo in klerkarstvo svoj bič nad slovenskim gospodarstvom. In danes so tu posledice te lahkemiselne brezbrčnosti in posledice bodo še težje, če se ne naredi tej brezbrčnosti konec.

Ni pa tu kriva samo oblast, temveč še v večji meri javnost. Ljudje so čisto dobro poznali zgodovino krivcev in vendar so jim delali poklone. In javnost je čisto dobro znala, kako gotova stranka uklepa gospodarstvo v svoje strankarske verige in vendar so šli za to stranko. In ljudje, ki so se dali na dan zgražali nad besnimi napadi gotovega lista na prvi slovenski denarni zavod, so mirne vesti ostali naročeni na ta list in podpirali s tem gonjo, ki je uničila prvi slovenski zavod in skoraj uničila še drugega.

Ni pač pomagati ljudem, ki počejo razumeti, da pri denarnih zavodih in gospodarstvu ne gre za klerikalstvo ali liberalstvo, temveč za to, da se zavodi pošlejo v dno in samo po gospodarskih načelih.

Niso hoteli ljudje tega razumeti in zato je tu sedanja nesreča. In še nove pridejo, če ljudje ne bodo hoteli spoznati te najbolj enostavne resnice in če bodo še nadalje sužnji fraz, ki jim jih meče svetovni list za trač in kvač.

Tudi na javnosti je krivda in tudi to krivdo je treba pribiti, ker tudi njo je tre-

Zagrebski incident pred ministrskim svetom.

Beograd, 12. oktobra. V vladnih vrstah je včerajšnji dan potekel v veliki nervoznosti. Danes se sestane k seji narodna skupščina. Vsi oni elementi v opoziciji in v vladi, ki so bili najbolj prizadeti s spretno likvidacijo vprašanja dr. Nikića in z ojačenjem koalicije med HSS in radikalno stranko, so uporabili vso svojo moč, da izrabijo takozvani incident na zagrebškem kolodvoru. Za zadnje obupne poskuse, razbiti vladno koalicijo in izzvati padec vlade.

Vlada je imela včeraj dopoldne in popoldne seje, na katerih se je skoro izključno bavila samo s tem incidentom. Seje so bile dopoldne in popoldne zelo burne. G. Maksimović, ki je kot notranji minister aranžiral ves program potovanja češkoslovaških parlamentarcev, se je najbolj angažiral proti Radiću in predlagal, da se postopa proti njemu radi motenja javnega miru. Drugi radikalni ministri so sprejeli stvar mnogo hladneje in to tembelj, ker niso ostale brez močnega dojma izjave predz. HSS, ki jih je podal v izjavi v teku včerajšnjega dne in ki so ves incident ublažile in spravile na pravo mero. Kot glavni greh Radićev so se namreč navajale ravno njegove besede, s katerimi se je spodbikal nad tem, da niso bile na zagrebškem kolodvoru poleg državne zastave izobešene tudi hrvatske zastave. Ta prigovor je bil popolnoma umesten, ker so bile za potovanja čeških gostov po srbskih krajih srbske tribojnice povsod v pretežni večini proti državnim.

G. Uzunović je bil med sejo zelo ljut in razburjen, kar je razumljivo, če se vidi, da se mora vlada, ki ima toliko drugih važnih poslov, zaradi hrupa opozicije baviti s takimi malenkostmi. Sicer se pa ves ta incident smatra kot poslednji poskus pašicevcev, ki si v soglasju z opozicijo prizadevajo vreči Uzunovića.

O samem poteku seje so se doznale te-le podrobnosti. Včeraj dopoldne in popoldne je bila dolga in burna seja vlade, ki je imela čisto političen značaj. Zato je v političnih krogih za sejo vladalo veliko zanimanje. Dopoldanska seja je bila posvečena izključno obravnavanju incidenta na zagrebški postaji. Radikalni, že tako malo zadovoljni z izjavami Stefana Radića, so postali zaradi njegovega nedeljskega govora kar nervozni. In v takem razpoloženju se je začela seja vlade. Malo pred pričetkom seje je posetil ministrskega predsednika Uzunovića minister dvora Janković in ostal z njim v razgovoru 20 minut. Sodi se, da je bil predmet njunega razgovora isti kakor na seji ministrskega sveta.

Kakor se je izvedelo iz zanesljivega vira, je predsednik vlade, na seji ministrskega sveta zahteval satisfakcijo za izgrede na zagrebškem kolodvoru. Pomirljivejši stališče sta zavzela ministri dr. Ninčić in Vujičić, medtem ko je Maksimović predlagal in zahteval od vlade odobrenja, da sme izdati velikemu županu v Zagrebu ukaz, da nujno pozove Radića k zaslišanju in da ga kaznuje po veljavnih zakonih radi izgrediv. O tem se je razvila dolga debata, s katero se je končala dopoldanska seja.

Popoldne ob 5. se je seja nadaljevala in prav tako tudi debata o istem vprašanju. V dobro poučenih krogih trdijo, da ne bodo radikalni sklenili v tem vprašanju nič definitivnega, temveč da bodo počakali na prihod Stefana Radića. Smatra se, da bo težko prišlo do pomirjenja, ker to ni več vprašanje incidenta v Zagrebu, temveč v glavnem vprašanje borbe dr. Ninčića in Pašića proti Boži Maksimoviću. Seja ministrskega sveta se je končala ob pol 9. zvečer.

Pred prihodom Pašića v Beograd.

Beograd, 12. oktobra. Tajništvo radikalnega kluba je dobilo službeno obvestilo, da pride Pašić v Beograd najkasneje 20. t. m. Pašić bo, brž ko pride v Beograd, kot predsednik glavnega odbora radikalne stranke sklical ožji glavni odbor stranke. Na seji ožjega odbora se bo sklenilo, kje in kdaj naj se vrši državna konferenca radikalne stranke. Ker se na ta kongres obsežno pripravljajo, četa biti zelo zanimiv in sicer ne samo za radikalno stranko, temveč tudi za splošno politično situacijo. Iz ožje Pašićeve okolice zagotavljajo, da odpotuje Pašić iz Carlata, če bo vreme ugodno, že v četrtek, tako da bo v soboto že v Beogradu.

REPARACIJSKEGA PREMOMA IZ PEČUJA JE KONEC.

Budimpešta, 12. okt. Danes 12. oktobra poteče dobava premoga Jugoslaviji na račun reparacij. Madjarska je bila po mirovni pogodbi zavezana, dobavljati iz pečujskega premogovnika Jugoslaviji po 88 vagonov na dan in to pet let. Ker je ta dobava bila enkrat prekinjena za 30 dni, se mora teh 30 dni še nadoknaditi. S tem so za Madjarsko lividirane te njene obveznosti po mirovni pogodbi.

PESTER LLOYD O NINČIČEVI IZJAVI.

Budimpešta, 12. okt. »Pester Lloyd« se v zadnji številki bavi z izjavo dr. Ninčića in pravi med drugim, da se mora sicer z radostjo želeči zblizanja z Jugoslavijo, da pa se še ne more reči, da bi bilo to že gotova stvar. Kar se tiče sklenitve pogodbe o arbitraži, obstoja na obeh straneh pripravljenost za to, vendar pa to vprašanje še ni zadobilo trdnjše oblike. List piše dalje, da je dr. Ninčić govoril o možnosti priključitve

ba vprašati, kako dolgo misli še biti suženj ljudi, ki so ji bili le v nesrečo!

Madjarske Mali antanti. Avtentično besedilo te izjave ni še znano. Toda »Pester Lloyd« misli, da bi Madjarska težko mogla pristopiti k zvezi, ki je bila ustanovljena z edinim namenom obrambe proti Madjarski.

DNEVNI RED III. KONGRESA DELAVSKIH ZBORNIC.

Beograd, 12. oktobra. Na tretjem kongresu delavskih zbornic, ki se bo vršil 24. t. m. v Beogradu, bo poročal dr. Živko Tepalović o načrtu novega stanovanjskega zakona, Bogdan Kreftić o reformi zakona o neposrednih davkih. O socialno političnem zakonodajstvu bodo poročali delegati iz Ljubljani in Zagreba.

ZAKON O AVTORSKEM PRAVU BO SKORAJ IZDELAN.

Beograd, 12. oktobra. Malone vse kulturne in prosvetne organizacije, katerim je bil poslan za oddajo mnenja načrt zakona o avtorskem pravu, so dostavile ministru prosvete svoje odgovore. V najkrajšem času se bo pričelo s stilizacijo tega zakonskega načrta.

„Jutarnji list“ o seji izvršilnega odbora SLS.

Zagreb, 12. oktobra. »Jutarnji list« piše iz Ljubljane: Na seji izvršilnega odbora SLS, ki se je vršila včeraj v Ljubljani, je poročal dr. Korošec o politični situaciji. Po njegovem govoru se je razvila debata, v kateri so posamezni govorniki zelo ostro kritizirali delo poslancev SLS v parlamentu in med narodom. Nekateri govorniki so se zelo pritoževali nad tem, da je SLS v opoziciji in so zahtevali energično, da stranka stopi v vladno. Drugi, ki so se zavzemali za opozicionalno stališče stranke, so ostali v manjšini. H koncu so se zedinili na to, da dajo poslancem proste roke, da v primernem trenutku store, kar bi se jim zdelo potrebno. Dr. Korošec je glede na to dobil prostost, da vstopi v vladno za vsako ceno.

Zivalna debata se je vodila tudi o strankarskem tisku. Ostro se je obsojalo, da tisk SLS nič ni vreden in da ne ustrezajo svoji nalogi in sedanjim razmeram.

Ostavka profesorja Remca se je proti pričakovanju vzela mirno na znanje. Za naslednika je bil določen dr. Brejc, ki pa se ni mogel odločiti, da bi prevzel to mesto. To se tolmači tako, da on ne preveze nase odgovornosti za eventualne neuspehe zaradi pogršk, ki so bile napravljene zadnji čas.

V privatnih razgovorih priznavajo poslanci SLS, da situacija njihove stranke ni ravno najugodnejša. To se je videlo že iz mnogih protestov proti politiki SLS, ki so bili predloženi na tem sestanku. Inteligenca in še bolj kmelje se pritožujejo, da se ni za nje nič storilo. Položaj SLS na deželi postaja vedno bolj obupen. Večina zahteva, da vstopi dr. Korošec v vladno. Seveda ti ne vedo, s kakšnimi težkočami se mora pri tem boriti in mislijo, da je vse to odvisno od njegove volje. Prišlaš SLS vedno bolj obupujejo.

DNEVNI RED DANAŠNJE SKUPŠČINSKE SEJE.

Beograd, 12. oktobra. Danes bo narodna skupščina nadaljevala svoje delo. Seja je sklicana za 10. uro dopoldne. Na dnevnem redu je poročilo odbora za razporeditev občin in poročilo odbora za prošnje in pritožbe. Pred prehodom na dnevni red bodo nekateri ministri odgovarjali na razna vprašanja poslancev. Tako bo minister za promet odgovoril poslancu dr. Žaniću na njegovo vprašanje o izgraditvi železniške proge Krapina—Rogatec, dalje na vprašanje Franca Smodeja o postavitvi g. Kneževića za direktorja direkcije državnih železnic v Ljubljani in slednjič na vprašanje Agatonovića o ureditvi službe za upokojenec, ki so bili upokojeni po starem uradnem zakonu.

Finančni minister bo odgovarjal na vprašanje poslancev Moskovljevića glede spremembe člena 293. finančnega zakona in na vprašanje poslancev Aleksića o izplačilu priznanic v zaostalih vsotah izza časa, ko so se izdajale obveznice za vojno škodo.

Kakor se iz tega vidi, ni na današnji seji pričakovati nobenih važnejših razprav, ker se bo moral šele na današnji seji določiti dnevni red, za bodočo sejo. Pričakuje se, da pridejo na dnevni red prihodnje seje stanovanjski zakon in pa nettunske konvencije.

ALBANSKA VLADA ZOPET DEMANTIRA.

Beograd, 12. oktobra. Albansko poslanstvo objavlja, da so neresnične vesti nekaterih listov o revoluciji v Albaniji. Tam vlada popoln mir in vlada Ahmed beg Zoguja je gospodar položaja.

Češki parlamentarci — z bratsko radostjo sprejeti v Ljubljani.

NAVDUŠEN SPREJEM ČEŠKOSLOVAŠKIH POSLANCEV IN SENATORJEV NA LJUBLJANSKEM KOLODVORU. — ENTUZIJAŽEM NA LJUBLJANSKIH ULICAH. — POMEMBNI NAGOVORI.

Včeraj je prispela delegacija češkoslovaškega parlamenta in senata v Slovenijo. Na ta eminentno važni politični in zgodovinski dogodek se je Ljubljana in z njo vsa Slovenija z vso svečanostjo pripravila. Slovenci smo pripravili bratom iz Češkoslovaške republike sprejem, kakor ga že dolgo ni doživel kdo pri nas. Težko je popisati vso triumfalno pot Čehoslovakov po železnici iz Metlike do Ljubljane, dalje svečani sprejem na peronu kolodvora v Ljubljani in vse navdušene ovacije, s katerimi je dokazala Ljubljana, da v njej še živi plamen stare bratrske vzajemnosti in bratske ljubezni med Čehi in Slovenci.

Češkoslovaški gostje so prispeli v Slovenijo s posebnim brzovlakom iz Karlova ter je bil njihov prihod v Ljubljano napovedan za včeraj dopoldne ob 9. uri 35 minut. Vlak pa je prispel v Metliko, prvo slovensko postajo ob progi Karlovec—Ljubljana, s polurno zamudo.

Že v Metliki so tamkajšnji prebivalci pripravljali češkim poslancem lep sprejem, ki je pa moral žalibog odstopiti, ker se brzovlak na tej progi ni ustavil, nego je le počasi vozil mimo. Na kolodvoru zbrano občinstvo je priredilo gostom živahne in pristrane ovacije.

Prvi uradni sprejem se je vršil v Črnomlju, kjer je bila postaja nabito polna čakajočega občinstva ter zastopnikov prosvetnih društev. Goste je pozdravil črnomeljski župan Strugar. Ob sviranju godbe je nato odpeljal vlak proti Novemu mestu, kjer se je vršil še lepši sprejem kot v Črnomlju. Navdušeni klici in ovacije so se kar stopnjevale. Goste sta pozdravila v imenu mestne občine župan dr. Režek, v imenu upravnih oblasti pa srezki glavar Svetek. V imenu novomeških Čehov je pozdravil svoje rojake g. Skalický. Češkoslovaškim gostom je bil tudi prirejen zajutrek, obnem jim je bilo izročenih več šopkov. Novomeška Glasbena Matica pa je zapela nekatere slovenske in češke pesmi.

Prav lepa sprejema sta bila tudi v Trebnjem, kjer se je zahvalil poslanec Dubicki, in v Grosupljem, kjer se je zahvalil predsednik parlamenta Malypetr.

Navdušen sprejem v Ljubljani.

Na peronu v Ljubljani je pričakovala češkoslovaške parlamentarce velika množica, ki se je zbrala iz skoro samih zastopnikov oblasti ter skoro vseh tukajšnjih političnih, kulturnih, gospodarskih in narodnih korporacij. Od teh so mnoga društva prinesla s seboj tudi društvene zastave, kar je še bolj povečalo svečanost sprejema. Na kolodvoru so bili med drugimi prisotni tudi veliki župan dr. Baltič, komisar mestne občine vlad. svetnik Anton Mencinger, zastopnik vojaških oblasti general Živković ter večina slovenskih poslancev.

Med zvoki godbe Dravske divizije je pet minut čez deset privozil poseben vlak na ljubljansko postajo. Množica je pričela burno vzklikati: »Živeli Čehoslovaki!«

Češkoslovaške parlamentarce je pozdravil veliki župan dr. Baltič:

Cast mi je pozdraviti drage brate, ko stopajo na tla naše ožje domovine, v imenu oblasti in v imenu prebivalstva.

Radostno smo Slovenci sprejeli vest, da nameravajo zastopniki češkoslovaškega naroda pohiteti in obiskati tudi nas Slovence. Težko smo čakali ure, ko bomo mogli stisniti svoje roke z rokami zastopnikov vitežkega češkoslovaškega naroda, naroda, ki je stal ob naši strani v najtežjih urah vedno zvesto, nesebično in s pravo bratsko ljubeznijo.

Uverjeni bodite, dragi bratje, da ste nas globoko osrečili s svojim obiskom in smo Vam hvaležni zanj. Ponuditi Vam ne moremo veliko, ali eno Vam moremo dati: vsa lepa čustva, ki jih premore bratrske srce. Sprejmite dokaze naše odkritosrečne bratske ljubezni. Želimo, da se počutite v času svojega bivanja med nami kot bratje med brati, kot da ste na svoji lastni zemlji.

Iz vsega srca Vam iskreno kličem: Dobrodošli nam naši dragi bratje Čehoslovaki!

Zadnjemu vzkliku se je navzoče občinstvo pridružil z živahnimi ovacijami: »Živeli Čehi, živeli!«

V imenu češkoslovaških parlamentarcev se je zahvalil predsednik češkoslovaške poslanske zbornice

g. Jan Malypetr,

ki je izvajal:

Gospoda! Bratje! V imenu delegacije Narodnega shromaždenja Češkoslovaške republike se Vam srčno zahvaljujem pri vstopu v Vaše lepo, staro mesto, v belo Ljubljano. Slovenija nam ni tako neznan kraj. Ljubljana je bila v prejšnjih časih mesto, kjer so se srečali zastopniki češkoslovaškega in jugoslovanskega naroda v skupno obrambo k istemu nasprotniku. Naša borba proti nasprotniku je bila zmagonosna. Zavezili smo pot na jug nasprotnikom imperialističnim stremeljem. Ob veliki uri odločitve usode za vse Slovence smo dosegli popolno zmago, ki nam je prinesla osvoboditev izpod nasprotnika ter nam donesla svobodo, bratstvo, enakost in skupnost, varnost. Oba naša naroda, eden na severu in eden na jugu, sta dokazala, da znata ceniti bratsko ljubezen in slogu v obrambi skupnih koristi.

Povsod smo bili sprejeti na pristrčen bratski način. Bogovi naš cilj je, da stremimo za konkretnimi uspehi na gospodarskem in kulturnem polju. Blagostanje naroda je odvisno od socialnega napredka. Složno delo naj pospešuje naš napredek. Niso potrebni pisani dokumenti za naše bratstvo, ki gori v naših srcih. Ni je sile na svetu, ki bi nas mogla razdvojiti! (Odobravanje.) Naš ideal je velika federalistična zveza Slovanstva, ki naj stremi za gospodarskim in kulturnim razvojem Slovanov. V imenu češkoslovaškega naroda Vas iskreno pozdravljam in želim Vašemu narodu in državi najljepši razvoj! Živeli Slovenci!

Predsedniku Malypetru se je odzval vihar odobravanja in vzklikov. Med sviranjem državne himne so se pričeli medsebojni razgovori. Gospa Franja Tavčar je v je pozdravila tri češke parlamentarke, katerim je izročila šopek cvetlic.

Sprevod po mestu.

Med špalirjem Sokolov, Orlov, gasilcev, številnih drugih društev in desetisočev občinstva, ki je pričakovalo, glava ob glavi, že dobro uro na češke parlamentarce. Mnogoštevilni avtomobili in vozovi so pripeljavali vedno nove zastopnike. Množica je porabila vsak najmanjši prostorček na širokih cestah, samo da vsakdo vidi češkoslovaško delegacijo in vsakdo manifestira za češkoslovaško-jugoslovansko vzajemnost.

Na Miklošičevi cesti je tvorila naša šolska mladina krasen špalir. Mladina je bila opremljena z malimi zastavicami, s katerimi je mahala v pozdrav in tvorila na tak ljubki način prav pestro razpoloženje.

Krasnega razpoloženja ni motil niti droben dež, ki je vztrajno pršel. Nihče ni hotel oditi s teko pridobljenega prostora. Policija je imela dela in skrbi čez glavo, kako naj vzpostavi red med to nad dvajset tisoč broječo množico.

Vsa okna na cesti, koder se je pomikal sprevod s češkoslovaško delegacijo, so bila nabito polna. Hiše vse v zastavah, slovenskih in državnih. Med njimi smo opazili lepo število krasnih, novih češkoslovaških zastav, ki imajo iste barve, v isti razporeditvi, kot slovenska trobojnica, le s to razliko, da tvori modra barva zgoraj trikot, ki sega do srede zastave.

Od kolodvora, po Miklošičevi cesti, do magistrata, se je razvil

impozanten sprevod.

Pred kolodvorom je železničarska godba zaigrala narodno himno, tisoči so pa zaklicali gromki »Živio!« in »Na zdar!« Gostje so se vsedli v avtomobile, ki so vozili počasi skozi mesto. Povorki na čelu je stopala Dravska godba, za njo pa razna društva, Orli s svojo zastavo, razne mladinske korporacije, nato narodno žensstvo v narodnih nošah s krasnimi avbami in pečami. Sledili so Sokoli z godbo. Za Sokoli je korakal častniški zbor, temu so sledila akademska društva in organizacija tukajšnjih Čehov, za njimi pa so vozili avtomobili z gosti. Za gosti pa se je povorki pridružil številno občinstvo.

Ob stopnjujočem se navdušenju občinstva se je sprevod pomikal proti magistratu. Na goste je deževalo cvetlic od vseh strani.

Slavnosten sprejem pred magistratom. Najkrasnejši je bil sprejem pred magistratom. Množica je napolnila Mestni trg do zadnjega prostorčka. Po oknih se ni videlo drugega kot glava pri glavi. Dež cvetlic. Pozdravljanje, ovacije, vzkliki ne minejo niti za trenutek.

Množica utihne, ko nastopi vladni komisar

dr. Mencinger:

Velečeni zastopniki češkoslovaškega senata in poslanske zbornice!

Posetili ste našo, iz vojnih razvalin vstajajočo kraljevsko prestolico, kulturno prestolico bratov Srbov.

Posetili ste prestolico carja Dušana in posetili bojna polja, ki govorijo o brezprimernih junaštvih, ki jih more doprinesti le globoka ljubezen do domovine.

Posetili ste mogočno prestolico bratov Hrvatov in obiskali ste naše krasno Primorje.

Danes pa ste prihiteli obiskat najmanjšega treh ujedinjenih bratov, ki Vam je bil od nekdanj najbližji, ki pa krvavi iz odprtih ran na severu, jugu in zapadu.

Slovenija se zaveda, kaj je imela in kaj ima v Vašem bratskem narodu, kaj je imela v dobi narodnega prebujenja, v dobah preganjanja in kaj je imela v času narodnega osvobođenja. Čehoslovaki so nam bili najvernejši buditelji, vzorniki in najzvestejši zavezniki. Leta 1918 se je ustanovila zveza slovanskih bratov in skupno z brati Čehoslovaki in Poljaki se je ustanovil v Ljubljani Narodni svet.

Kulturna prestolica Slovencev, Ljubljana, Vas sprejema s čuvstvi ljubezni in hvalečnosti. V imenu bele Ljubljane Vam kličem iskreno: »Dobrodošli! Na zdar!«

V imenu gostov je odgovoril podpredsednik senata Češkoslovaške

dr. F. Soukup,

voditelj čeških socialističnih demokratov, ki je izvajal v svojem temperamentnem, lapidarnem odsekanem in učinkujočem govoru:

Dragi bratje Slovenci! Smo v Vaši krasni, beli in viteški Ljubljani! Nimam pravih besed, da se Vam zahvalim za tako krasen sprejem. Nimam besed, le solze radosti in ganjenja imam.

V starem avstrijskem parlamentu smo se borili roko v roki! Tu, na Vaši zemlji, se sedaj, po slovanski zmagi nad starim nasilnikom, spominjamo Vašega genialnega Janeza Kreka. (Slava!) V svetovni vojni smo se zvezali Slovenci, Čehi in Slovaki. Revolucionarno smo se bojevali proti staremu tiranu Habsburgu. Ves svet je videl ta naš boj. Bojevali smo se v Franciji, Italiji, Rusiji... (»Slava!«). V imenu uradne delegacije Češkoslovaške države Vas pozdravljamo na tej svobodni zemlji, pozdravljamo Vas Slovence in kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev. (Vihar klicev: »Živeli Čehoslovaki!«) Podajamo si roke k velikemu skupnemu delu. Kar imamo, je mir in to je pokoj, kruh, življenje, ljubezen in razvoj.

Hoteli so nas pokopati in iti preko nas od Berlina do Bagdada. Sedaj stojimo mi tu močnejši kot kdaj poprej in svobodni! Miru nista delali Prusija in Avstrija, delali smo ga mi! V Ženevi je Vaš Ninčič dovršil ogromno delo za mir in jugoslovansko ime se blešči na najvidnejšem mestu tega dela.

Tu smo in se Vam zahvaljujemo! Vaša in naša zastava vihata! Iste barve so na obeh. Modra barva je barva Vaših čistih src. Modra barva je barva morja, Vašega in našega Jadrana. (Tisočeri: »Živel Jadrani!«) Rdeča barva je barva srčne krvi, je barva bratstva, enakosti, ki ostane za vedno.

Živela Ljubljana!

Živel slovenski narod!

Živela zmagovita država Srbov, Hrvatov in Slovencev!

Govoru dr. Soukupa je sledil orkan navdušenja, ovacij, frenetičnega vzklikanja. Godba intonira himni obeh držav. Češkoslovaška delegacija se poda v

magistratno dvorano,

ki je bila okusno okrašena s slikama T. G. Masaryka in kralja Aleksandra.

Nastopi češki poslanec Jan Prašek, ki po kratkem nagovoru, v katerem izreče čestitke Slovincem, izroči v roke vladnega komisarja dr. Mencingerja

dragocen pokal

iz pravega češkega kristala.

Prašku se je z lepimi besedami zahvalil dr. Mencinger.

Ko je bil uradni del sprejema končan, so se gostje podali k banketu v hotel »Union«, pri katerem je preds. Masaryku napil veliki župan dr. Baltič. Med banketom je svirala Dravska godba.

Poklonitev Prešernu.

Posebna delegacija je popoldne položila pred Prešernov spomenik krasen venec z belim, modrim in rdečim trakom ter z napisom v češčini: Velikemu duhu Prešerna — Narodno shromaždenje Češkoslovaške republike.

Ogled po mestu.

Popoldne so si češki parlamentarci ogledovali mesto in obiskali mnoge kulturne institucije. Nekateri od njih so se povzpeli tudi na Grad.

Politični obiski.

Češkoslovaška delegacija je zelo pestra po svoji sestavi. Zastopane so skoro vse češke stranke. Poslanci so v Ljubljani takoj stopili v stik z odgovarjajočimi jim političnimi somišljeniki. Tako so češki republikanci (agrarci) obiskali ljubljansko tajništvo SKS ter kulturne institucije Kmetijske družbe. Češki narodni socialisti so obiskali tajništvo NSS v Narodnem domu. Češki narodni demokrati so stopili v stik s funkcijarji SDS in obiskali njihove prostore v kazinskem poslopju. Poslanci češke ljudske stranke in Hlinkove stranke so si ogledali Jugoslovansko tiskarno. Češki socialisti demokrati so po daljšem iskanju tudi našli v Ljubljani nekake ostanke socialistične stranke ter na novo oživili medsebojne zveze. Obiskali so prostore Delavske zbornice in prostore zborničnega prosvetnega oddelka v Gradišču. Veliko jim slovenski socialisti niso mogli pokazati. Socialistični voditelj g. Anton Kristan je tu posredoval med našimi in češkimi socialisti.

Bakljada in čajanka.

Zvečer so priredili naši vrli gasilci češkoslovaškim gostom lepo uspelo bakljado pred kazinskim poslopjem, kjer jim je mestna občina priredila lepo uspelo čajanko. Pred kazinskim poslopjem se je zbralo okrog 5000 oseb, ki so navdušeno vzklikale češkoslovaškemu narodu in državi. Zastopnik gostov se je temperamentno zahvalil za ovacije.

Ob pol 9. uri zvečer so gostje odpotovali preko Jesenic v svojo domovino. Se pri odhodu jim je množica burno vzklikala: »Na zdar! Na svidenje! Živeli!«

Zveza slovenskih pevskih zborov jim je zapela za slovo par lepih pesmi, med njimi obe državni himni.

Prosveta.

REPERTOAR /NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama:

Začetek ob 20. uri zvečer.

Torek 12. oktobra: Zaprt.
Sreda 13. oktobra: Zaprt.
Četrtek 14. oktobra: »Dr. Knock ali Triumf medicine. — Red A.
Petek 15. oktobra: »Macheth«, premijera. — Izven.

Opera:

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Torek 12. oktobra: »Ohtello«. — Red B.
Sreda 13. oktobra: Zaprt.
Četrtek 14. oktobra: »Rigoletto«. Gostuje g. Mirko Jelačin. — Red E.

Dramsko gledališče v Ljubljani ostane v ponedeljek, torek in sredo zaprto in to vsled tega, ker se izmenjujejo v gledališču električne baterije. Občinstvo prosimo, da vzame to na znanje.

Kratke vesti.

Francoški finančni minister Loucheur je pričel propagirati ustanovitev mednarodnega elektrotrasta, v katerem bi poleg Francozov igrali glavno vlogo Nemci.

Med nemškimi in angleškimi industrialeci so se pričela pogajanja, za ustvaritev kartela za kemično, električno in tekstilno industrijo. Smrtno kazen namerava uvesti Rumunija za atentate na člane kraljeve rodbine in predsednika vlade. Obisk g. Avaresca v Rimu je torej tudi v tej smeri dobro učinkoval.

Rumunski parlament se sestane k svojemu rednemu sestanku dne 15. t. m.

V Ameriki se je pričela akcija za znižanje delovnega časa v tovarnah. Dumini, morilec Matteottija, je bil vsled razžaljenja Mussolinija obsojen na 14 mesecev ječe.

Dnevne vesti.

ZAKAJ TO?

Za dopisnico, ki jo kdo pošlje iz Avstrije v tujino, je treba plačati 18 grošev. Če pa piše kdo v Jugoslavijo, pa mora plačati 24 grošev. Enako je pri pismih. V Albanijo gre pismo iz Avstrije za 30 grošev, v Št. Ilj, ki je tik avstrijske meje, pa le za 40 grošev.

Zakaj ta neenakost? Ali naša uprava res ne zna poskrbeti, da se ta neenakost odpravi?

In naše poslaništvo na Dunaju ali ne vidi te stvari?

— **Uradni list** št. 93 z dne 8. oktobra 1926 objavlja: naredbo velikega župana mariborske občine o pobiranju občinskih doličlad v občinah bivše vojvodine Stajerske.

— V **ministrstvu za socialno politiko** je podpisal nov ukaz o napredovanju, razmeščenju in upokojitvi večjega števila uradnikov tega resora.

— **Kongres delavskih zbornic**. V Beogradu se vrši dne 24. in 25. t. m. kongres delavskih zbornic iz vse države. Na kongresu se bodo pretresala razna gospodarska in socialna delavska vprašanja. Med drugim se bo diskutiralo tudi o stanovanjskem zakonu, o zgradbi Jadranske proge ter o rudarskih bolniških blaginjah.

— **Predlog za izpremembo proforskega izpita**. Proforski svet beogradske filozofske fakultete je predložil prosvetnemu ministru predlog, da se uredba o polaganju proforskega izpita reformira tako, da bo v skladu s potrebami naših srednjih šol.

— **Nacrt zakona o katastrofi** je izdelan. Nacrt se predloži te dni ministru svet. Narodna skupščina bo izvolila na svoj prvi seji poseben odbor, ki bo pretresal ta zakon.

— **Kako obhajamo obletnico plebiscita?** Usoda naših podjarmljenih bratov mora v vsakem oziru zavednem Slovincu zbuditi sočutje in ogorčenje, obenem pa tudi trdno voljo, pomagati najbednejšim med bednimi. Slovenci, dajte izraza tem plemenitim čustvom s tem, da pristopate kot člani k Jugoslovenski Matici, ki je nadstrankarska organizacija vseh onih, ki čutijo z našimi nesrečnimi sorodniki in jim žele pomagati. Obletnica plebiscita naj bo glasen moment vsem, ki imajo ljubezen do naroda vedno le na jeziku, naj se pospno tudi do dejanja in do žrtve!

— **Razpis dijaških ustanov**. Kuratorij ustanov trgovca Antona Kolenc v Celju razpisuje dijaške ustanove za visokošolce za zimski letnik 1926-1927. Ustanove so namenjene dijakom višjih šol, kakor univerze, tehniške, visokih trgovskih šol, umetniških akademij t. dr. Prošnje je vložiti na naslov: Kuratorij ustanov trgovca Antona Kolenc v roke dr. Ernesta Kalana, odvetnika v Celju do dne 25. oktobra 1926. Podrobnosti glej v »Uradnem listu«, št. 93 z dne 8. oktobra 1926.

— **Več zanimivih razprav** se bo vršilo tega meseca pred ljubljanskim okrajnim sodiščem, med drugim se boista zagovarjala dva policijska stražnika, ki sta prišla na zatožni klopi v zvezi z znanim incidentom med Orjunaši in policijo v Presernovi ulici.

— **Skavtske organizacije**, ki so bile, kot smo poročali, z odlokom prosvetnega ministra na srednjih šolah prepovedane, so zaprosile, da se odlok preklicne, češ, da ni zadostnih razlogov za prepoved. Ministrstvo prosvete doslej o zadevi še ni odločilo.

— **Vojaške vaje rezervnih oficirjev**. Minister vojne in mornarice je izdal odlok, po katerem se ima čas vojaških vaj rezervnih oficirjev, predviden v členu 252. zakona o ustroju vojske in mornarice računati od dneva prijave k službovanju do dneva odpusta, službeni prejemki pa se imajo izplačevati po členu 283. navedenega zakona.

— **Kurjenje vagonov** se prične na odredbo prometnega ministrstva s 15. t. m. na

vseh progah državnih železnic, na brzovlakih, osebnih in mešanih vlakih.

— **Uniforme za bogoslovce** na Cetinju. Ministrstvo ver je odredilo kredit 135.000 dinarjev za nabavo enotne zimske obleke, plašev in obuvala za 150 bogoslovcev na Cetinju.

— **Ford zgradi v Splitu tovarno za avtomobile**. Kot poročajo iz Splita, namerava zgraditi tam Ford tovarno za avtomobile. Tovarna naj bi preskrbovala z avtomobili ne samo našo državo, temveč tudi celo vzhodno Evropo. Ford je baje nameraval sprva zgraditi tovarno v Carigradu. Ker pa je naletel tam na zapreke, se je baje odločil, da zgradi tovarno v Splitu.

— **Za pravne praktikante** so imenovani v področju višjega deželnega sodišča v Ljubljani absolvirani pravniki Miroslav Dev., Franc Logar, Slavko Pele, Karel Pleiweis, Alojzij Rant in Vinko Rautner.

— **Iz politične službe**. Za vladnega tajnika v 7. skup. I. kategoriji je imenovan okrajni glavar pri velikem županstvu ljubljanske oblasti Ivan Legat.

— **Za inženirje-arhitekte** so diplomirali na tehniški fakulteti ljubljanske univerze: Jaroslav Cernigoj iz Maribora, Miroslav Kos in Emil Navinšek iz Ljubljane ter Domijan Serajnik iz Ormoža.

— **Novi gojenici pomorske vojne akademije**. Hrvatska »Riječ« poroča: V prvi letnik pomorske vojne akademije je bilo sprejetih 20 Slovencev, 16 Srbov, 3 Rusi in 1 Dalmatinec.

— **Razpisana zdravniška mesta**. Z dnem 1. novembra se razpisujeta pri direkciji državnih železnic v Ljubljani dve službi železniških zdravnikov za Ljubljano, okoliš V. in za Zalec. Prošnje je vložiti do dne 15. oktobra. Podrobnejše informacije daje železniški direktor državnih železnic, dr. Tišar v Ljubljani, Celovška cesta 4.

— **Pri vseslovanjski kongres mest**. Pri povojni vseslovanjski kongres mest se vrši leta 1928 v Pragi. Kongresa se udeležijo zastopniki vseh večjih slovenskih mest.

— **Prvak lužniških Srbov obišče Jugoslavijo**. Prvobornilac lužniških Srbov Bogumil Švelja iz Budišina prispe te dni v našo državo, kjer poseti, v namenu, da se seznani z našimi prilikami, Beograd, Sarajevo, Split, Zagreb in več drugih večjih mest.

— **»Stanković« priredi turnejo po Franciji**. Beograjsko pevsko društvo »Stanković« priredi tekom prihodnjega meseca na 20 dni trajajočo turnejo po Franciji. Društvo vzame s seboj nad 40 uglednih gostov.

— **Euharistični kongres v Budimpešti**. V nedeljo se je vršil v Budimpešti deželni euharistični kongres, ki mu je predsedoval kardinal primas Ivan Cernoch. Med drugim je govoril na kongresu tudi grof Albert Apponyi.

— **Enoletna vojaška služba v Franciji**. Iz Pariza poročajo: Francoski vojni minister pripravlja zakon, ki predvideva enoletno vojaško službo v kadru.

— **Rudniška katastrofa**. Kot poročajo iz Dundee-ja (Natal), se je pripetila te dni v rudniku Durban v Darmhauseru velika rudniška katastrofa. Utrgal se je plaz, ki je pokopal 154 rudarjev. Od ponesrečenecv so 4 Evropejci, 150 pa domačinov. Do sedaj so izveleli iz zemlje 11 trupel.

— **Karambol prekomorskega parnika z remorkerjem**. Iz Pariza poročajo: Transoceanski parnik »Paris« je trčil pred vhodom v lukso Havre z nekim remorkerjem. Remorker se je potopil. Pri tej priliki je poginilo 10 oseb.

— **Nesreča v železniškem predoru**. Na progi Amiens-Boulogne je skočil tik pred predorom pred Amiensom te dni neki tovorni vlak s tira. Lokomotiva in več voz se je prevrnila, tako da je bil izhod iz tunela zastavljen. V istem trenutku je privozil z nasprotni strani neki osebni vlak, se zalezel v na tračnicah ležeče vozove ter se istotako iztril. Ker je vozil osebni vlak skozi tunel z majhno brzino, ni prišlo do posebne velike nesreče. Smrtnih žrtv ni bilo. Siro-

jevodja in 10 potnikov je bilo poškodovanih. Materialna škoda je pa precejšna.

— **Pijanec zaklal slepca**. Derviš Ajkulić iz Sarajeva je delal leta 1924 v nekem kamnolomu v Bosni. Pri neki eksploziji je oslepel. Od tedaj je bil prosjak. Te dni se je pripeljal s svojim spremljevalcem v Doboj, kjer je delal njegov brat. Ker brata ni našel doma, se je zopet odpeljal. Med vožnjo ga je premagal spanec. Legel je na tla in zaspal. Na postaji Vrela je vstopil v voz neki Marko Jurkić. Fant je bil pijan kot čep. V svoji pijanosti je jel rogoviliti po vagonu z nožem, ki ga je vbadal v stene vagona. Ko se je končno pomiril ter se opotekal po vagonu, je stopil slepca na nogo. Slepce se je prebuditel ter proti temu protestiral. To je pijanca tako razljutilo, da je potegnil nož ter ga potisnil slepcu v prsi. Nato je navalil še na spremljevalca. Ta ga je prosil v smrtnem strahu, naj ga pusti vendar pri miru, češ da mu ni storil nič žalega. Pijanec se je umiril. Tako nato je skočil iz drvečega vlaka in zbežal. Slepce je par minut nato umrl. Danes sedi Jurkić za zamezjenim oknom.

— **Krvava rodbinska drama v Gruži**. Iz Kragujevca poročajo: V selu Zabojnici, v gruzanskem srezu, se je odigrala te dni krvava rodbinska drama. Seljaka Živoje Stamenkovića in njegovo ženo Darinko so našli mrtva v njunem stanovanju. Žena je imela prestreljen goltanec, dočim je imel kme. prestreljeno levo stran prsi. Žena je bila mrtva, mož pa se je kmalu zavedel. Sprva je trdil, da je ustrelila žena v teku ljutega domačega prepira, najprej njega, nato pa še samo sebe. Zdravniški izvid pa je ugotovil, da je bila stvar ravno nasprotna ter je ustrelil Živoje svojo ženo, nato pa oddal še proti samemu sebi revolverjski strel.

— **Morilec služkinj Bazant**. Pred kutnohorško poroto (Češkoslovaška) se zagovarja te dni neki Bazant, ki je umoril na krut način tri služkinje, ki so bile v službi pri njegovih stariših. Trupla svojih žrtve je sežgal. Obravnava zoper češkega Landruja bi se bila imela vršiti že meseca aprila, bila je pa preložena. Morilec ves čas, odkar sedi za zamezjenimi okni, trdovratno molči ter simulira nemost. Pred par meseci je skušal izvršiti samomor s tem, da je požrl več žrebljev, bil pa je operiran in zdravniški so ga proglasili za telesno in duševno popolnoma zdravega, vsled česar topot svoji usodi najbrž ne uide.

— **Umor posestnika avtodroške**. Praška policija se bavi te dni z misterioznim umorom, ki je bil izvršen v petek na deželni cesti proti Kladnu. Na cesti so našli moško truplo, v katerem so spoznali praškega lastnika avtodroške Potockeja. Potocki je imel prestreljeni senci. Ker pri njem niso našli nobenega orožja, je nastal takoj sum, da je bil mož umorjen. Preiskava je ugotovila, da so videli Potockeja kritičnega dne na raznih praških ulicah, ko je vozil v svojem avtodroški elegantno oblečenega gospoda in elegantno oblečeno damo. Gospod, dama in avto so izginiti brez sledu, zato se domneva, da sta bila elegantni gospod in dama dva zločince, ki sta Potockeja umorila ter mu ukradla avtomobil.

— **Sanitni svetnik obdolžen umora svoje soproge**. Te dni se vrši pred porotnim sodiščem v Dresdenu proces zoper sanit. svetnika dr. Roberta Böhme-ja, ki je obdolžen, da je dne 22. septembra 1916 svojo tretjo soprogo na lovu ustrelil, da je mogel priti na ta način do njene dedščine. Proces vzbuja v Dresdenu veliko senzacijo, javnost čaka na sodbo tembolj nestrpno, ker so za dokaz Böhmejeve knivde sodišču na razpolago same indicije.

— **Obsojena anarhista**. Iz Pariza poročajo: Te dni se je vršila obravnava zoper španske anarhiste Durattija in Ascana, ki sta bila dne 23. junija aretirana radi nameravanega atentata na španskega kralja. Anarhista sta priznala svojo krivdo. Duratti je bil obsojen na 3 letno, Ascara pa na 6 mesečno ječo.

— **Letalska ekspedicija na južni tečaj**. Kot poročajo iz Buenos Airesa, odpotuje dne 15. novembra t. l. od tam neka letalska ekspedicija na južni tečaj.

— **Škof prepovedal svojim vernikom obisk zborovanj**. Linški (Linz) škof je izdal te dni sledeče pastirsko pismo: Na podlagi svoje

škofovske avtoritete prepovedujem vsem katolikom svoje dieceze obisk zborovanj, ki jih prireajo svobodomiselnici in verske sekte, raziskovalci Sv. pisma itd. Ta prepoved velja tembolj za slušaje, če nastopajo na takih zborovanjih nesrečni duhovniki, ki so odpadli od svete cerkve. Kdor se za to prepoved ne bo brigal, bo kriv nepokorščine napram cerkvi. To svojo odredbo utemeljuje linški škof takole: Kakor se ne smejo čitati brez posebnega izrecnega cerkvenega dovoljenja nobene protiverske knjige, časopisi in spisi, pravtako se ne smejo poslušati prostovoljne nobeni protiverski govori, zato pa se tudi ne smejo obiskovati nobena zborovanja, ki jih prirede nasprotniki svete vere in na katerih so protiverski govori glavni predmet. Kdor se takega zborovanja udeleži, pa bodisi tudi samo iz kaznjive radovednosti, izpostavi svojo vero veliki nevarnosti, daje javno pohujšanje, podpira nasprotnike ter je sokriv izpodkopavanja svete cerkve in vere.

— **1 milijon frankov bo zaslužil, ker je papežu na las padoben**. Kot poročajo francoski listi, je ponudilo neko film. podjetje Abbéju Bernardu, župniku v neki majhni vasi v departementu Oisi 1 milijon frankov za slučaj, da bi hotel prevzeti v nekem filmu vlogo papeža Pija XI. Abbé Bernard je papežu takopodoben, da mu je izkazala, ko je obiskal nedavno v Rimu sikstinsko kapelo, papeževa straža, mileč, da ima pred seboj sv. očetva, vojaške časti. Če bo Bernard nastopil v filmu ali ne, je odvisno od tega, če bo dobil dovoljenje od škofa.

— **Radi razžaljenja Mussolinija** je bil, kot poroča »Giornale d'Italia«, obsojen znani Dumini na 14 mesecev zapora.

— **Nove poštne zveze**. — Ponovno je izšla brošura »Poštne zveze« v okrožju dir. pošte in telegrafa v Ljubljani. Lansko leto je izdala poštna direkcija prvič ta za vsa trgovska in industrijska podjetja važni pripomoček. Kaj dobrodošla bo sedaj nova izdaja, ki vsebuje tudi že vse spremembe zimskega železniškega voznega reda. Potniki in turisti najdejo v tej knjižici vse avtomobilne zveze in redne vožnje s konjsko vprego, o čemer mora biti (zlasti za slabo vreme) vnapreduj, ki kolikaj potuje, točno poučen. Brošura stane s kurzno karto vred le 20.— Din. V Ljubljani se dobi v večjih knjigarnah in na pošti v direkcijemskem poslopiju, po drugih večjih krajih pa na pošti. Novo izdajo tega nujno potrebnega pripomočka priporočamo.

Andrej Jakil.

Predvčerajšnjim je preminul v Trstu veleindustrialec g. Andrej Jakil.

Pokojnik je bil selfmademan. Iz usnjarskega uslužbenca se je dvignil v svojo izredno marljivo polagoma do veleindustrijaleca. Bil je eden najbolj naprednih in podjetnih slovenskih industrijalec. Kot prvi v svojem kraju je uvedel v svoji stroki strojno obratovanje. V kratkem času je navezal trgovske stike po vsej Avstriji, ustanovil na Dunaju filijalko ter si pridobil v krogih svoje stroke vsled svoje solidnosti velik ugled.

Ob izbruhu svetovne vojne je bil pokojnik kot »srbofil« interniran na Goriškem gradu. Za »p.« so ga smatrali zato, ker je imel red Sv. Save, ki ga je dobil kot dobavitelj usnja za srbsko vojsko leta 1912. Sicer je bil pa ves čas svojega življenja res neustrašen narodnjak, ki je vzgojil vso svojo rodbino v narodnem duhu.

Po prevratu si je zgradil pokojnik v Karlovcu veliko tovarno čevljev, ki je kmalu zaslovela po vsej državi.

Bil je delničar pri raznih industrijskih podjetjih in lastnik št. Janžkega premogokopa.

Z Andrejom Jakilom je legel v grob mož izrednih gospodarskih sposobnosti. Njegovo izgubo bo občutilo marsikatero gospodarsko podjetje, ki mu je bil vsikdar zanesljiv svetovalec.

Pokojnik zapušča soprogo in petero otrok. Ena njegovih dveh hčerk je poročena s podpredsednikom zagrebške zbornice arh. Karneulijem.

Slava njegovemu spominu.

Rudyard Kipling:

Knjiga o džungli.

Tisto pomlad ni vzevala mohva (drevo), ki jo je Baloo tolikanj rad imel. Zelenkasto rumenkaste voščene cvete je zamorila vročina, še predno so se porodili, in samo nekoliko slabo vonjajočih cvetličnih listov je priletelo na tla, ko se je bil vspel na zadnje noge in potresel drevo. Kmalu zatem se je silna vročina priplazila v osrčje džungle ter jo naredila rumeno, rjavo in naposled črno. Zeleno rastlinje po globelih je zgorelo, da je bilo kakor potrpano žicevje in zvite mrenice; skrite mlakuže so usahnile in se pokrile s skorjo, na kateri so se ob robu poznali sledovi nog, kakor bi bili iz železa vliiti; ovijalke s sočnim stebлом so popadale z druevja, po katerem so se ovijale, in pomrle ob njegovem vnožju; trstje je ovenelo in šelestelo, kadar je potegnil veter, in mah se je luščil s skal globoko v džungli, tako da so bile naposled gole in vroče kot trepetajoče modrikaste skale v rečni strugi.

Ptice in opičje ljudstvo so že zarana v letu odšli proti severu, ker so vedeli, kaj prihaja nad džunglo. Jeleni in divji mrjasci so pobegnili daleč na zamlja polja okrog vasi, kjer so včasih umirali pred očmi ljudi, ki so bili preslabotni, da bi jih pobili. Samo Chil, sivi jastreb, je ostal in se redil; povsod je bilo namreč mrhovine v izobilju in večer za večerom je prinašal živalim, ki so preveč oslabele, da bi mogle prodreti do novih lovišč, vest, da solnce mori džunglo tri dni hoda daleč na vse strani.

64

Mowgli, ki doslej ni vedel, kaj je resničen glad, se je v tej sili zatekel k trdemu medu, ki je bil že tri leta star in ki ga je nastrgal po zapuščenih panjih po skalovju — med, ki je bil črn kot trnulja in prašen vsled posušenega sladkorja. Stikal je tudi za ogrei, ki se zarijejo globoko pod skorjo dreves, in je ropal osam novi zarod. Vsa divjad v džungli ni bila drugača kot sama kost in koža in Bagheera je lahko v noči trikrat ubil in se še ni najedel. Najhujše pa je bilo pomanjkanje vode; dasi namreč džungelsko ljudstvo redko pije, pije takrat veliko.

Vročina je postajala čimdalje hujša in je posrkala vso vlago, tako da je nazadnje glavna struga reke Waingunge bila zgolj majhen potoček, kjer je med mrtvinami bregovi curljalo nekoliko vode. Ko pa je Hatki, divji slon, ki živi sto let in še dalje, uzrl dolgi, pusti modrikasti skalnati greben prav na sredi reke, je bil prepričan, da vidi skalo miru. Tedaj je pri tej priči vzdignil rilec ter oznanil večno premirje, kakor ga je bil pred desetimi leti oznanil njegov oče. Hripavo so ponavljali njegov klic jeleni, divji marjasci in bivoli Chil, sivi jastreb, pa je letal v velikih krogih daleč na vse strani in žvižgaje ter vreščaje oznanjal proglas.

Po džungelski postavi je pod smrtno kaznijo prepovedano ubijati na krajih, kjer živali pijejo, potem ko se je proglasilo vodno premirje. Vzrok temu je, ker je voda bolj važna od živeža. Vsaka žival v džungli se že lahko kako prerije, kadar samo plena primanjkuje; toda voda je voda in kadar je v džungli samo en vir vode, preneha vsak lov, kadar hodi džungelsko ljudstvo tja, da si za silo ugasi žejo. Ob dobrem času, kadar

je vode v obilju, tvega vsaka žival svoje življenje, kadar gre pit k Waingungi ali katerikoli drugi vodi, in ta nevarnost je delala te nočne pohode ravno tako mi-kavne. Premikati se do vode tako zvito in večše, da se ni list zganil, brodi do kolena po bobnečih plitvinah, ki oglušne vsak glas od zadaj, piti ozirajoč se na vse strani, imeti vse mišice pripravljene za takojšnji skok, valjati se po pesku ob bregu in se povrniti moker, dobro napojen in izkopan k občudujoči čredi, to je bilo dejanje, ob katerem so se naslajali vsi svetlorogi mladi jeleni, ob katerem so se zavedali, da je vsak trenutek lahko planil nad nje Bagheera ali Shere Khan in jih podrl na tla. Toda sedaj je bilo konec te zabave, pri kateri je šlo za življenje in smrt, in džungelsko ljudstvo je prihajalo sestradano in izmučeno k usahli reki — tigri, medvedji, jeleni, bivoli, divji marjasci, vsi skupaj — pili skaljeno vodo in ostajali pri njej utrjeni, da bi mogli oditi.

Jeleni in marjasci so tavalili ves dan po džungli, da bi našli kaj boljšege kot je suha skorja in ovenelo listje. Bivoli niso nikjer našli blata, kjer bi se hladili, ne zelenih poljskih pridelkov, ki bi jih kradli. Kače so zilenih poljskih pridelkov, ki bi jih kradli. Kače so pustile džunglo in se podale k reki v nadi, da ujamejo kako žabo. Ovijale so se okoli mokrega kamenja in niso vzrojile, da bi udarile, če jih je prevrnil merjasec, ki je ril z rilem po tleh. Rečne želve je že zdavnaj pobil Bagheera, najspretnejši vseh lovcv, in ribe so se zarile globoko v razpokano blato. Samo Skala miru je ležala v plitvini liki dolga kača, in mali, utrjeni valčki so sikali, ko so se sušili ob njenih vročih straneh.

(Dalje prih.)

za razvoj premoga iz kolodvora na stranke tu od dam solidnemu prevozniku. Natančne ponudbe z navedbo cene na upravo lista pod »RAZVOZ« najkasneje do 10. t. m.

Franica Jakil javlja tužnim srcem v svojem imenu in imenu svojih otrok **Julija, Nikole, Venčeta, Joška** in **Mihaele**, svojih snah, zela in vnukov, da njen predobri soprog, oče, stari oče, gospod

Andrija Jakil

veleindustrijalec in nositeli reda sv. Save i. t. d.

dne 11. oktobra 1926 po kratki bolezni v Trstu blago v Gospodu preminul.

Zemeljski ostanki nepozabnega pokojnika bodo prepeljani v Rupo pri Gorici in položeni v rodbinsko rakev dne 12. oktobra 1926 popoldne.

KARLOVAC, dne 11. oktobra 1926.

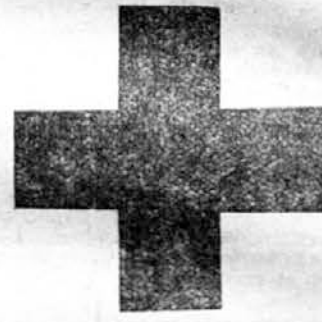
Ravnateljstvo Št. Janžkega premogokopa javlja žalostno vest, da je preminul po kratki mučni bolezni veleindustrijalec, gospod

Andrej Jakil

lastnik Št. Janžkega premogokopa.

Po trudapolnem uspešnem delu naj mu bo lahka domača gruda in naj nas vodi njegov duh po začrtani poti.

KRMELJ, dne 11. oktobra 1926.

Uradništvo in poduradništvo Št. Janžkega premogokopa v Krmelju javlja tužno vest, da je po kratki in mučni bolezni preminul naš šef, veleindustrijalec, gospod

Andrej Jakil

lastnik Št. Janžkega premogokopa.

Blagega šefa ohranimo v hvalnem spomenu.

KRMELJ, dne 11. oktobra 1926.